

**Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych/nadzwyczajnych w Szkole
Podstawowej nr 2 im. Jana Heweliusza w Żukowie**

Sytuacje uznawane za kryzysowe, wymagające interwencji to:

1. Zagrożenie pożarem, wybuchem i zatruciem.
2. Stwierdzenie na terenie szkoły podejrzanych przedmiotów lub substancji.
3. Posiadanie przez uczniów narzędzi i środków niebezpiecznych.
4. Zaistnienie sytuacji wywołujących publiczne poruszenie.
5. Posiadanie i używanie środków odurzających (narkotyki, leki), alkoholu.
6. Zachowania agresywne wobec uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz osób przebywających w szkole.
7. Pomoc ofiarom przemocy fizycznej i psychicznej oraz cyberprzemocy.
8. Stwierdzenie samobójstwa ucznia.
9. Zastraszanie ucznia/uczniów.
10. Wypadek ucznia w czasie zajęć lekcyjnych, zajęć pozalekcyjnych.
11. Utrata przytomności lub inne zdarzenie zagrażające zdrowiu lub życiu dziecka.
12. Wtargnięcie osoby obcej na teren szkoły.
13. Zawiadomienie uczniów o śmierci innego ucznia.
14. Używanie e-papierosa.

Ad 1. Zagrożenie pożarem, wybuchem i zatruciem.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia, podejmuje czynności mające na celu odizolowanie uczniów od źródła zagrożenia i w razie potrzeby udziela pierwszej pomocy osobom uczestniczącym w zdarzeniu.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba powiadamia o zdarzeniu odpowiednie służby ratunkowe (Policję, Straż Pożarną, Pogotowie Ratunkowe).
4. Osoby odpowiedzialne, wyznaczone przez dyrektora, organizują ewakuację zgodnie z przepisami BHP i przeciwpożarowymi.

Ad 2. Stwierdzenie na terenie szkoły podejrzanych przedmiotów lub substancji. *(Za podejrzane należy uznać przedmioty lub substancje o nieznanym pochodzeniu, np. przypominające narkotyk, materiał wybuchowy, żrący, nieznaną substancję chemiczną. itp.)*

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły zabezpiecza tymczasowo dostęp uczniów do miejsca, w którym znaleziono przedmioty lub substancje podejrzane.
2. Nauczyciel lub upoważniony pracownik szkoły zawiadamia dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły oddelegowuje pracownika szkoły do zabezpieczenia miejsca zdarzenia do czasu przybycia odpowiednich służb.

4. Dyrektor szkoły lub upoważniony pracownik szkoły zawiadamia odpowiednie służby i wydaje decyzję o ewentualnej ewakuacji uczniów z budynku szkoły.

Ad 3 Posiadanie przez uczniów narzędzi i środków niebezpiecznych. (Za przedmioty niebezpieczne uważa się: scyzoryki i noże, duże metalowe sygnety, tańcuchy, szpikulce, kije, lasery, gaz, straszaki broni, pałki gumowe lub plastikowe oraz inne niebezpieczne przedmioty, substancje chemiczne łatwopalne, wybuchowe i żrące, narkotyki, alkohol, nikotynę, leki psychotropowe, tzw. „dopalacze”.)

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonego narzędzia lub substancji, nakłania go do oddania niebezpiecznego przedmiotu i podejmuje działania zmierzające do jego zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje w sekretariacie, gabinecie dyrektora lub zabezpiecza pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot przed dostępem innych uczniów).
2. Jeżeli uczeń nie chce oddać przedmiotu lub substancji nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia wychowawcę, pedagoga, a w uzasadnionych sytuacjach dyrektora szkoły.
3. Wychowawca bądź pedagog odbiera niebezpieczny przedmiot, przeprowadza rozmowę z uczniem wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o grożącym niebezpieczeństwie oraz informując o sposobie ukarania.
4. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców ucznia, wzywa ich do szkoły i jeżeli jest to prawnie możliwe, oddaje przedmiot oraz sporządza notatkę w dokumentacji szkoły.
5. W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest to narkotyk, substancja lub przedmiot zagrażający zdrowiu i życiu dyrektor szkoły, pedagog lub interweniujący nauczyciel wzywa policję.

Ad 4. Procedura postępowania w sytuacji wywołującej publiczne poruszenie.

1. W sytuacji wywołującej publiczne poruszenie dyrektor szkoły organizuje w trybie pilnym apel dla wszystkich uczniów i nauczycieli, podczas którego on lub wytypowana przez niego osoba wyjaśnia zaistniałą sytuację. Udziela także informacji o wsparciu, jakie w związku z tym oferuje dla uczniów szkoła. Wychowawca odnotowuje informację o apelu w dzienniku lekcyjnym.
2. Jeśli wymaga tego zaistniała sytuacja, treść tych informacji zostaje przez wychowawcę przekazana także rodzicom.

Ad 5. Posiadanie i używanie środków odurzających (narkotyki, leki), alkoholu.

Posiadanie w/w środków:

- a) Zgłoszenie faktu posiadania w/w środków wychowawcy (w przypadku nieobecności pedagoga, psychologa lub dyrektora).
- b) Powiadomienie rodziców o w/w zdarzeniu przez osobę wymienioną w podpunkcie a),

- c) Odnotowanie w/w zdarzenia w dzienniku lekcyjnym przez osobę wymienioną w podpunkcie a),
- d) Uwzględnienie w/w zdarzenia przy wystawianiu oceny z zachowania przez wychowawcę.

Stosowanie w/w środków:

- a) Zgłoszenie faktu stosowania w/w środków wychowawcy (w przypadku nieobecności pedagoga, psychologa lub dyrekcji),
- b) W przypadku palenia papierosów powiadomienie rodziców o w/w zdarzeniu przez osobę wymienioną w podpunkcie a),
- c) W przypadku użycia przez ucznia alkoholu lub środków odurzających wezwanie rodziców przez osobę wymienioną w podpunkcie a),
- d) W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia ucznia wezwanie pogotowia ratunkowego przez osobę wymienioną w podpunkcie a),
- e) Odnotowanie w/w zdarzenia w dzienniku zajęć lekcyjnych przez osobę wymienioną w podpunkcie a),
- f) Uwzględnienie w/w zdarzenia przy wystawianiu oceny z zachowania przez wychowawcę.

Ad 6. Postępowanie w sytuacji zachowania agresywnego wobec uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz osób przebywających w szkole

1. Nauczyciel szkoły przerywa zachowanie agresywne, którego jest świadkiem i jeżeli jest taka możliwość przeprowadza wstępną rozmowę z uczniem i ustala okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel informuje wychowawcę o zdarzeniu i wstępnych ustaleniach, a w uzasadnionych przypadkach pedagoga.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem, sporządza notatkę w dzienniku lekcyjnym i wymierza karę stosowną do zaistniałej sytuacji.
4. Wychowawca informuje rodziców o zdarzeniu i formie wymierzonej kary.
5. Jeżeli zachowania agresywne powtarzają się, wychowawca informuje pedagoga szkolnego, który podejmuje inne działania.
6. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów wicedyrektor szkoły w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do sądu rodzinnego o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

Ad 7. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej, psychicznej w rodzinie oraz cyberprzemocy.

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej informuje o tym fakcie wychowawcę, a ten pedagoga lub psychologa szkolnego.
2. Wychowawca w porozumieniu z psychologiem, w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę z dzieckiem, prosi pielęgniarkę szkolną o pomoc

w dokonaniu wywiadu lub podejmuje inne przewidziane prawem czynności zmierzające do rozpoznania sprawy.

3. Psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami. Informuje o podejrzeniu stosowania przemocy wobec dziecka i niedostatecznej nad nim opieki oraz o konsekwencjach takiego postępowania i wskazuje formy pomocy.
4. Psycholog sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy.
5. Jeżeli podejrzenia potwierdzają się lub istnieje uzasadniona obawa, że dziecko jest ofiarą przemocy, psycholog sporządza niebieską kartę. W przypadku rodziny objętej dozorem, o swoich podejrzeniach niezwłocznie informuje kuratora.

Postępowanie wobec ofiar i sprawców cyberprzemocy

1. Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy, informuje o zdarzeniu wychowawcę, a ten pedagoga lub psychologa.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy, udziela jej wsparcia i porady, ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
3. Wychowawca i pedagog/psycholog zabezpieczają dowody i jeżeli to możliwe, ustalają tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
4. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem informuje o zdarzeniu rodziców poszkodowanego i sprawcy (jeżeli jest znany i nieletni).
5. Jeżeli sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, wychowawca postępuje zgodnie z zasadami oceny negatywnego zachowania.
6. W innych przypadkach pedagog/psycholog/wicedyrektor w porozumieniu z dyrektorem szkoły zawiadamia policję. Sporządza notatkę.
7. Wychowawca i pedagog monitorują sytuację ucznia (ofiary), sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe, bądź odwetowe ze strony sprawcy.

Ad 8. Stwierdzenie samobójstwa ucznia.

1. Pierwszy pracownik szkoły stwierdzający fakt samobójstwa zabezpiecza miejsce zdarzenia, nie dopuszcza osób trzecich do ofiary.
2. Pracownik powiadamia dyrekcję.
3. Dyrektor szkoły powiadamia policję, rodziców ofiary, kuratorium oświaty, organ prowadzący, szkolnego pedagoga i psychologa.

Ad 9. Zastraszanie ucznia/uczniów.

1. Nauczyciel poinformowany o sytuacji zastraszania ucznia niezwłocznie powiadamia dyrekcję oraz pedagoga/psychologa szkolnego.
2. Pedagog/psycholog wraz z wychowawcą ustalają okoliczności zaistniałej sytuacji, ustalają uczestników, świadków, a o wynikach niezwłocznie informują dyrekcję.

3. Pedagog/psycholog/wicedyrektor w obecności wychowawcy/wychowawców informuje rodziców ofiary i sprawcy/sprawców o zaistniałym zdarzeniu i czekających konsekwencjach.
4. Notatka o zaistniałej sytuacji znajduje się w dokumentacji szkolnej.
5. Wobec winnego/winnych stosuje się środki wychowawcze zapisane w Statucie Szkoły.
6. W szczególnych przypadkach, na polecenie dyrektora, powiadamia się policję lub sąd rodzinny.

Uwaga: W przypadku, kiedy uczeń jest zastraszony poza terenem szkoły, do składania doniesienia na policję o zaistniałym zdarzeniu zobowiązani są rodzice ucznia.

Ad 10. Wypadek ucznia w czasie zajęć lekcyjnych, zajęć pozalekcyjnych.

Nauczyciel prowadzący lekcję:

1. Udziela pierwszej pomocy przedmedycznej i wzywa pielęgniarkę.
2. W razie konieczności wzywa pogotowie ratunkowe.
3. Zabezpiecza miejsce wypadku i zapewnia bezpieczeństwo pozostałym uczniom.
4. Powiadamia dyrekcję.
5. Wypełnia kartę Informacji o zdarzeniu (wypadku ucznia), która znajduje się w sekretariacie szkoły.
6. Wpisuje adnotację w dzienniku lekcyjnym.
7. Kolejne etapy nadzoruje dyrekcja.

Dyrektor (po otrzymaniu zgłoszenia wypadku):

1. Udaje się na miejsce wypadku.
2. Zabezpiecza wraz z nauczycielem miejsce wypadku.
3. Powiadamia rodziców ucznia o zaistniałym wypadku.
4. O wypadku ciężkim, śmiertelnym lub zbiorowym powiadamia policję, kuratora oświaty, organ prowadzący.
5. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia powiadamia także państwowego inspektora sanitarnego.
6. Zatwierdza protokół powypadkowy przygotowany przez zespół.
7. Wydaje zalecenia powypadkowe.
8. Omawia z nauczycielami i pozostałymi pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny zaistniałych wypadków oraz udziela wskazówek niezbędnych do zapobiegnięcia im.

Zespół ds. ustalenia przyczyn wypadku:

1. Podejmuje działania dotyczące ustalenia przyczyn wypadku.
2. Sporządza protokół powypadkowy.
3. Pracownik ds. BHP (p. Krystyna Weber) wpisuje do rejestru wypadków informuje o wypadku i przez rok przechowuje notatki, które nie zostały włączone do protokołu powypadkowego.

Ad 11. Utrata przytomności lub inne zdarzenie zagrażające zdrowiu lub życiu dziecka.

1. Udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej.
2. Poinformować o zaistniałym wypadku sekretariat szkoły – telefonicznie lub przez osobę znajdującą się w pobliżu.
3. Zapewnić uczniowi opiekę do czasu przybycia fachowej pomocy medycznej.

Ad 12. Obecność na terenie szkoły osób niepożądanych, zachowujących się niewłaściwie lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu uczniów.

1. Osoba obca (gość) wpisuje w odpowiednim zeszycie swoje imię, nazwisko, cel wizyty oraz godzinę wejścia i wyjścia. Osoba obca otrzymuje identyfikator z napisem „Gość”.
2. Zeszyt wpisów gości znajduje się w portierni przy głównym wejściu do szkoły oraz w portierni przy hali sportowej.
3. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek żądać informacji o cel pobytu osoby obcej na terenie szkoły.
4. Jeżeli osoba obca ukrywa cel przybycia do szkoły, zachowuje się agresywnie i stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyprowadzenia tej osoby poza teren szkoły za pomocą perswazji słownej.
5. Przy odmowie wyjścia obcej osoby z terenu szkoły należy niezwłocznie powiadomić o zaistniałej sytuacji dyrekcję szkoły.
6. Jeżeli osoba obca nadal znajduje się na terenie szkoły, dyrektor jest zobowiązany zawiadomić odpowiednie służby porządkowe.
7. Do momentu przybycia służb porządkowych należy zachować jak największą ostrożność, mającą na celu zachowanie bezpieczeństwa uczniów i pracowników szkoły.
8. Pracownicy szkoły w miarę możliwości nie zagrażającym ich bezpieczeństwu powinni zapamiętać jak najwięcej cech charakterystycznych (wygląd, cechy szczególne, sposób mówienia, poruszania się itp.).
9. Po przybyciu służb porządkowych należy podporządkować się wydanym przez nie instrukcjom.

Ad 13. Zawiadomienie uczniów o śmierci innego ucznia.

1. Po dotarciu informacji o śmierci ucznia do nauczyciela lub pracownika szkoły, zawiadamia on dyrekcję szkoły.
2. Dyrektor powiadamia wychowawcę, psychologa/pedagoga i pozostałych nauczycieli.
3. Przypomnienie nauczycielom zasad kierowania dyskusją z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania i różnych reakcji uczniów w sytuacjach stresowych przez psychologa szkolnego.
4. Powiadomienie o śmierci koleżanki/kolegi z klasy przez wychowawcę lub psychologa szkolnego.
5. Stworzenie możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych, uroczystościach o charakterze „wspominkowym”.

6. Ocena potrzeb – stałe monitorowanie stanu psychicznego uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem reakcji na stres, zwrócenie uwagi na uczniów, u których stwierdza się szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji.
7. Otoczenie opieką uczniów potrzebujących wsparcia psychologa, a w razie konieczności skontaktowanie ze specjalistą z PPP oraz innymi placówkami wsparcia.
8. Współpraca psychologa/pedagoga z rodzicami uczniów potrzebujących wsparcia.

Ad 14. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia przez nauczyciela lub innego pracownika szkoły faktu posiadania i/lub palenia e-papierosa przez ucznia.

1. W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela lub innego pracownika szkoły faktu posiadania i/lub palenia e-papierosa przez ucznia należy:
  - a) Powiadomić wychowawcę klasy,
  - b) Sporządzić pisemną notatkę z zaistniałej sytuacji i przekazać wychowawcy, który umieszcza ją w teczce wychowawcy,
  - c) Zatrzymać e-papierosa, przekazać wicedyrektorowi (do osobistego odbioru przez rodziców).
2. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców i przekazuje im informację o fakcie posiadania i/lub palenia e-papierosa przez ucznia. Rozmowa odbywa się w obecności pedagoga/psychologa. Rodzice zostają zobowiązani do wzmożonego nadzoru nad dzieckiem, a uczeń do zaniechania postępowania. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom pomoc specjalistyczną dla dziecka.
3. W przypadku ponownego łamania zasad, udziela się uczniowi pisemnego upomnienia wychowawcy.
4. Kolejne wykroczenie ucznia dotyczące posiadania i/lub palenia e-papierosa skutkuje naganą dyrektora szkoły.
5. Jeśli kary ujęte w punktach 1-4 nie przyniosą rezultatu, wówczas dyrektor szkoły powiadamia o przejawach demoralizacji ucznia Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Ad. 15. Procedura postępowania w sytuacji pobicia

1. Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia lub po uzyskaniu informacji o nim zapewnia ofierze/ofiarom w razie konieczności opiekę medyczną. Następnie informuje o zdarzeniu wychowawcę lub wychowawców.
2. Wychowawca powiadamia rodziców obu stron (poszkodowanego i sprawcy) o zaistniałej sytuacji i organizuje spotkanie w szkole.
3. Wychowawca ustala termin spotkania z poszkodowanym, sprawcą oraz rodzicami uczniów.
4. Pedagog wspólnie z wychowawcą prowadzi rozmowę z rodzicami i uczniami w celu wyjaśnienia przyczyn i przebiegu sytuacji oraz ustalenia formy kary oraz konsekwencji czynu oraz formy zadośćuczynienia.
5. Wpis z przeprowadzonej rozmowy zamieszcza się w dokumentacji szkolnej.
6. W uzasadnionych przypadkach dyrekcja szkoły podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji, organu sprawującego nadzór pedagogiczny i organu prowadzącego.
7. W szczególnych przypadkach, w celu ustalenia ostatecznej wersji wydarzeń można wykorzystać istniejące zapisy monitoringu szkolnego.

Ad. 16 Procedura postępowania w przypadku samookaleczenia ucznia

1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń samookalecza się, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki: 1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga lub psychologa szkolnego oraz członka zespołu dydaktycznego.
3. Pedagog/psycholog szkolny bądź członek zespołu dydaktycznego przeprowadza z uczniem rozmowę.
4. Po rozmowie z uczniem należy podjąć następujące działania:
  - a. - wezwać rodziców, - poinformować rodziców o zaistniałej sytuacji.,
  - b. - zobowiązać rodziców do pisemnego oświadczenia deklarującego skontaktowanie się ze specjalistą z Poradni Zdrowia Psychicznego w celu udzielenia dalszej pomocy,
  - c. - zobowiązać rodziców do dalszej współpracy w celu zapewnienia bezpieczeństwa ucznia w szkole,
  - d. - sporządzić notatkę służbową o zaistniałym zdarzeniu,
  - e. - otoczyć ucznia opieką ze strony nauczycieli, pedagoga/psychologa szkolnego